

Procesní aspekty vybraných soudních řízení v obchodních věcech

Vzdělávání advokátních koncipientů

Brno 18. 6. 2025

Radek Ruban

Program

1. Řízení ve věcech veřejného rejstříku
2. Procesní opatrovnictví právnických osob v civilním soudním řízení

Řízení ve věcech veřejného rejstříku

Pojem „veřejný rejstřík“

- používáno polysémanticky
  - nejobecnější pojetí = evidence právnických osob (§ 120 ObčZ)
  - pojetí zákona o veřejných rejstřících = evidence (nejen právnických!) osob, které se zapisují do vyjmenovaných veřejných rejstříků (§ 1 odst. 1 VeřRej)
  - ve smyslu veřejného seznamu = evidence věcí (rejstřík ochranných známek, užitných vzorů, letecký rejstřík...)
    - 27 Cdo 2025/2016
      - I. Právním předpisem, který upravuje veřejné rejstříky předvídané občanským zákoníkem, je zákon o veřejných rejstřících.
      - II. Obchodní rejstřík je **veřejným rejstříkem a nikoliv veřejným seznamem**, v němž by byly evidovány podíly ve společnostech s ručením omezeným.
      - III. Věřitel společníka společnosti s ručením omezeným se nemůže domáhat postupem podle § 599 o. z. zápisu poznámky o tom, že se dovolal neúčinnosti právního jednání týkajícího se určitého podílu ve společnosti s ručením omezeným, do obchodního rejstříku.
        - 25 Cdo 1064/2021 (registr silničních vozidel ≠ veřejný rejstřík)

Zákon o veřejných rejstřících

- Veřejnými rejstříky se rozumí:
  - spolkový rejstřík,
  - nadační rejstřík,
  - rejstřík ústavů,
  - rejstřík společenství vlastníků jednotek,
  - obchodní rejstřík a
  - rejstřík obecně prospěšných společností.

Smysl a účel

- Informační funkce
  - základní údaje o zapisovaných osobách (obchodní rejstřík: primárně o podnikatelích).
- Ochranná funkce
  - vyrovnává informační deficit třetích osob = umožňuje se rychle zorientovat v organizační struktuře.
- Zvyšuje efektivitu
  - šetří transakční náklady.

Vynětí z režimu řízení podle VeřRej

- Zápis odborové organizace

Cpjn 202/2013 (R 36/2014)

- I. *Odborová organizace je právnickou osobou, která se zapisuje do spolkového rejstříku (§ 26 odst. 1 písm. a/ VeřRej).*
- II. *Odborová organizace vzniká (nabývá právní osobnost) dnem následujícím po dni, v němž bylo doručeno rejstříkovému soudu oznámení o jejím založení (srov. § 3025 odst. 2 ObčZ a § 121 odst. 1 VeřRej).*
- III. *Zápis odborové organizace do spolkového rejstříku provede rejstříkový soud do 5 pracovních dnů na základě oznámení o jejím založení, aniž by byl (mohl být) podán návrh na zápis do spolkového rejstříku nebo by ve věci zápisu odborové organizace do spolkového rejstříku proběhlo (mohlo proběhnout) řízení podle části třetí VeřRej (srov. § 121 odst. 2 a 3 VeřRej).*

+ 21 Cdo 1917/2016 + 21 Cdo 3520/2016 + 24 Cdo 747/2019

Formální publicita

- Přístupné každému (§ 120 odst. 2 ObčZ),
  - každý může nahlížet pořizovat si výpisy, opisy nebo kopie.
- Veřejné rejstříky podle VeřRej,
  - vede rejstříkový soud (§ 1 odst. 4 VeřRej),
  - umožněn dálkový přístup (§ 3 VeřRej),
  - jednotná doména www.justice.cz.

Materiální publicita

- Negativní stránka
  - *Proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údaj zapsanému do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti.*
- Pozitivní stránka
  - *Byl-li údaj zapsaný ve veřejném rejstříku zveřejněn, nemůže se nikdo po uplynutí patnácti dnů od zveřejnění dovolat, že o zveřejněném údaji nemohl vědět. Neodpovídá-li zveřejněný údaj zapsanému údaji, nemůže se ten, jehož se údaj týká, vůči jiné osobě dovolat zveřejněného údaje; prokáže-li však, že jí byl zapsaný údaj znám, může proti ní namítnout, že zveřejněný údaj zapsanému neodpovídá (§ 121 odst. 2 ObčZ).*
  - *Údaje a obsah listin, jejichž zveřejnění zákon ukládá, může zapsaná osoba namítat vůči třetím osobám až od okamžiku jejich zveřejnění, ledaže by prokázala, že třetí osobě byly známy dříve. Těchto údajů a obsahu listin se však zapsaná osoba nemůže dovolávat u jednání uskutečněných do uplynutí patnáctého dne po zveřejnění, jestliže třetí osoba prokáže, že o nich nemohla vědět. (§ 8 odst. 2 VeřRej).*
    - Novela č. 416/2022 Sb.

Publicita veřejného rejstříku

- Formální a materiální publicita

- 27 Cdo 1739/2021

- I. *Zápisy do obchodního rejstříku spočívají na principu publicity, který působí ve formálním a materiálním smyslu. Formálním principem publicity se vyjadřuje, že obchodní rejstřík je přístupný každému a že každý má právo do něho nahlížet a pořizovat si kopie a výpisy. Princip materiální publicity znamená, že údaje zapsané v obchodním rejstříku jsou právně účinné navenek i v případě, že neodpovídají skutečnému stavu, jsou-li splněny podmínky uplatnění principu materiální publicity. Skutečnosti zapsané v obchodním rejstříku jsou účinné vůči každému ode dne, ke kterému byl zápis proveden; ode dne provedení zápisu se nikdo nemůže dovolávat toho, že mu zapsané skutečnosti nebyly známy.*
- II. *Právě uvedené závěry, byť učiněné v režimu právní úpravy obchodního rejstříku účinné do 31. 12. 2013, se plně prosadí také v poměrech právní úpravy veřejného rejstříku účinné od 1. 1. 2014. K tomu srovnej § 121 ObčZ a zejména úpravu § 8 až § 10 VeřRej. To, že princip materiální publicity se uplatní i ve vztahu k obsahu listin obligatorně zakládaných do sbírky listin, se pak podává z výslovného znění § 8 odst. 2 VeřRej.*

- 27 Cdo 2411/2022 (ve vztahu k „ostatním skutečnostem“)

- I. *[6] Okolnost, že zápis v obchodním rejstříku byl v rozporu se skutečným stavem [...], sama o sobě nepředstavuje důležitou skutečnost významnou pro společnost, popřípadě pro třetí osoby, jež se společností přicházejí do styku. Má-li snad dovolatelka za to, že požadovaným zápisem dosáhne „narušení“ dobré víry osob jednajících v důvěře v údaje uvedené v obchodním rejstříku, přehlíží ... negativní stránku materiální publicity.*

Publicita VeřRej

- Formální a materiální publicita
  - 27 Cdo 1739/2021 - pokračování

- III. *Poukaz dovolatelů na rozpor citovaného závěru odvolacího soudu s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 17. 9. 2015, sp. zn. 26 Cdo 2778/2015, není přílehlavý. Zmíněné rozhodnutí řeší otázku rozlišení zapsaného subjektu a osob zapsaných v rámci zapsaného subjektu, nadto ve skutkově odlišné situaci, než jaká byla zjištěna v projednávané věci.*
- IV. *Ani dovolateli formulovaná otázka, totiž zda se princip materiální publicity spolkového rejstříku uplatňuje ve stejném rozsahu jako v případě rejstříku obchodního, přípustnost dovolání nezakládá. Její řešení vyplývá z jasného znění § 121 odst. 2 věty první ObčZ (jež určuje, že „byl-li údaj zapsaný ve veřejném rejstříku zveřejněn, nemůže se nikdo po uplynutí patnácti dnů od zveřejnění dovolat, že o zveřejněném údaji nemohl vědět.“), které **se vztahuje na všechny veřejné rejstříky**, tedy jak na obchodní, tak na spolkový rejstřík (obdobně též § 8 odst. 2 VeřRej).*

Publicita veřejného rejstříku

- Materiální publicita
  - 27 Cdo 2112/2023 – důkazní břemeno
    - I. [22] Důkazní břemeno o nedostatku dobré víry nese osoba, která se nedostatku dobré víry dovolává, tj. osoba, jejíž zápis v obchodním rejstříku je (případně) ohledně toho kterého údaje nesprávný (chybný).*

Publicita veřejného rejstříku

- Materiální publicita

- 26 Cdo 1821/2022

- I. Podle ustálené rozhodovací praxe, byla-li **osoba pod nepravou identitou** uvedena do funkce jednatele společnosti a poté i byla pod toutéž neexistující identitou zapsána do obchodního rejstříku, lze důsledky tohoto bezpochyby závadného stavu přičítat pouze této společnosti. Z negativní stránky principu materiální publicity veřejných rejstříků (§ 8 odst. 1 VeřRej) se přitom podává, že má-li obchodní korporace určitý údaj zapsaný v obchodním rejstříku, je jím vázána, i kdyby neodpovídal skutečnosti, ledaže by dotčená třetí osoba nebyla v dobré víře.*
- II. Závěr odvolacího soudu, že nájemní smlouva, od jejíž neplatnosti (resp. nicotnosti) dovozuje dovolatel existenci žalobou uplatněného nároku, byla uzavřena platně, když žalovaná byla v dobré víře, že jedná se statutárním orgánem společnosti (§ 8 odst. 1 VeřRej), je tak v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu.*

Konstitutivní a deklaratorní zápisy

- Konstitutivní účinky
  - právní následky (účinky) zapisované skutečnosti nastávají až jejím zápisem do veřejného rejstříku.
- Deklaratorní účinky
  - právní následky (účinky) zapisované skutečnosti nastaly v minulosti.

Evropský kontext

- Výrazný zásah práva Evropské unie,
  - čl. 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132.
- Business Registers Interconnection System (BRIS),
  - čl. 22 a násl. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132,
  - dostupné na <https://e-justice.europa.eu>.

Obchodní rejstřík: základní specifika

- Spisová služba,
  - oddíly (A, B, C, Dr, Pr, Zs, H),
  - vložka,
  - spisová značka (B 1456/KSBR),
  - číslo jednací (Fj 1986/2012, B 1456-RD4/KSBR).
- Místní příslušnost
  - podle obecného soudu osoby, které se zápis týká (sídlo),
    - s výjimkou obvodů spadajících pod Krajský soud v Praze (§ 39 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.),
  - přenesení místní příslušnosti (§ 76 VeřRej).

Návrh

- Na formuláři (§ 18 VeřRej),
  - kde jen to jde (§ 20 VeřRej),
  - inteligentní formulář odstupný na www.or.justice.cz (§ 21 VeřRej).
- Doložit listiny (§ 19 VeřRej),
  - o skutečnostech, které mají být zapsány,
  - které se zakládají do sbírky listin,
    - *ověřená kopie, nebo konverze.*
- Podání (§ 22 VeřRej)
  - listinné (ověřený podpis),
  - elektronické (el. podpis nebo z DS navrhovatele).

Zahájení řízení

- Na návrh
  - zapsané osoby (§ 26/2, 27/2, 28, 33, 37, 39, 47/1 VeřRej)
    - specifika prvozápisu
      - spolky (§ 226 odst. 2 ObčZ)
      - nadace a nadační fondy (§ 315/2 ObčZ, § 32 VeřRej)
      - ústavy (§ 36 VeřRej)
      - společenství vlastníků jednotek (§ 40 VeřRej)
        - » 27 Cdo 4069/2017
Členové výboru určení ve stanovách založeného společenství vlastníků jsou podle § 40 VeřRej oprávněni podat návrh na zápis založeného společenství vlastníků jednotek do rejstříku společenství vlastníků jednotek i za situace, kdy je mezi zakladateli společenství vlastníků, jenž z titulu většiny hlasů vykonává správu domu a pozemku podle § 1202 ObčZ. Skutečnost, že zde taková osoba je, zápisu společenství vlastníků do rejstříku společenství vlastníků jednotek nijak nebrání.
    - obchodní korporace (§ 46 VeřRej)
    - specifika předběžné právní osoby (§ 127 ObčZ Komentář C. H. Beck marg. č. 55)

Zahájení řízení

- Na návrh

- pobočné spolky (§ 26/1 b/ VeřRej)

- VSOL 8 Cmo 232/2016 (R 130/2017)

- I. *Ve věcech zápisu pobočného spolku do spolkového rejstříku je **legitimován k podání návrhu** na zápis v souladu s § 26 odst. 2 VeřRej **toliko spolek hlavní**.*
- II. *Na tomto závěru nic nemění ani § 28 VeřRej (dle názoru odvolacího soudu je toto ustanovení pouze duplicitním ustanovením ve vztahu k výše citovaným ustanovením VeřRej), které uvádí, že návrh na změnu či výmaz zápisu může podat osoba uvedená § 26 VeřRej (nebo § 27 VeřRej, který však na projednávaný případ nedopadá). Pokud § 28 VeřRej odkazuje na ustanovení § 26, je nezbytné toto ustanovení vykládat jako celek, tj. včetně odstavce druhého, dle kterého **návrh ve věcech pobočného spolku podává osoba uvedená v § 26 odst. 1 písm. a) VeřRej – tedy spolek hlavní**.*
- III. *Jestliže návrh ve věci zápisu pobočného spolku do spolkového rejstříku podává spolek hlavní (neboť jen ten je legitimován k podání takového návrhu), pak odmítl-li soud prvního stupně návrh podaný pobočným spolkem jako osobou k tomu neoprávněnou, postupoval správně, v souladu s § 86 písm. a) VeřRej.*

- ~~VSOL 5 Cmo 99/2016 (nepřijato do Sbírky)~~

- I. *Návrh na zápis pobočného spolku do veřejného rejstříku podává hlavní spolek; návrh na změnu zápisu již podávají samy pobočné spolky.*

Zahájení řízení

- Na návrh
  - příspěvková organizace
    - 29 Cdo 3294/2015
      - I. **Zřizovatel příspěvkové organizace** je osobou, o níž ve smyslu § 11 odst. 1 VeřRej jiný právní předpis (§ 27 odst. 10 zákona č. 250/2000 Sb.) stanoví, že **může podat (jakýkoli) návrh na zápis do obchodního rejstříku týkající se příspěvkové organizace.**
      - II. Neváže-li zřizovatel svým rozhodnutím zánik příspěvkové organizace na její výmaz z obchodního rejstříku, má výmaz příspěvkové organizace (zaniklé sloučením s jinou příspěvkovou organizací) z obchodního rejstříku toliko deklaratorní účinky.

Zahájení řízení

- Na návrh

- nesplní-li povinnost podat návrh **bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti** + 15 dnů = složená lhůta (29 Cdo 2277/2020), může návrh podat každý, kdo doloží právní zájem (§ 11 odst.3 VeřRej),

- 29 Cdo 2624/2016 (R 2/2019)

- I. *Neplyne-li právní zájem navrhovatele podle § 11 odst. 3 VeřRej na zápisu do obchodního rejstříku z návrhu na zápis či z listin k němu přiložených, vyzve rejstříkový soud navrhovatele postupem podle § 88 VeřRej k doplnění návrhu nebo chybějících listin, osvědčujících jeho právní zájem.*

- II. *Společník má právní zájem na výmazu zápisu jednatele, jemuž zanikla funkce, z obchodního rejstříku. Nepodá-li společnost s ručením omezeným poté, kdy jednatelem zanikne funkce, v rozporu s § 11 odst. 1 a 2 VeřRej návrh na výmaz jednatele z obchodního rejstříku a na zápis dne zániku jeho funkce ve lhůtě určené ustanovením § 11 odst. 3 VeřRej, vzniká společníku právo podat návrh na zápis uvedených skutečností podle posledně označeného ustanovení.*

- + 27 Cdo 2176/2022

- 27 Cdo 3873/2019

- I. *Oprávnění podat návrh na zápis skutečností podle § 25 odst. 1 písm. j) VeřRej do veřejného rejstříku svědčí toliko zapsané osobě. Jde o oprávnění, nikoliv povinnost; nemá-li zapsaná osoba povinnost tyto skutečnosti zapsat, nemůže ani začít běžet složená lhůta uvedená v § 11 VeřRej a v důsledku toho nemůže ani vzniknout oprávnění podat návrh dalším osobám podle § 11 odst. 3 VeřRej.*

- i konstitutivně zapisované skutečnosti?

Zápis ostatních skutečností

- Skutečně zapsat cokoliv?
  - 27 Cdo 1744/2022 (Zápis důvodů pro odvolání jednatele)
    - I. *Jednatel společnosti s ručením omezeným jako osoba zapisovaná podle § 25 odst. 1 písm. g) z. v. r. do obchodního rejstříku v rámci zápisu zapsané společnosti s ručením omezeným je podle § 101 odst. 2 z. v. r. oprávněn domáhat se nejen změny zápisu v případě svého výmazu z veřejného rejstříku, ale **též změny (výmazu) zápisu důvodů, pro něž byl z veřejného rejstříku vymazán**, resp. v případě odvolání z funkce jednatele valnou hromadou **i důvodů, pro které měl být odvolán**.*
    - II. *Z uvedeného vyplývá povinnost rejstříkového soudu vyznat vymazávaného jednatele nejen o samotném výmazu jeho osoby z obchodního rejstříku, nýbrž i o případném zápisu důvodů, pro něž mu měla funkce jednatele zaniknout (§ 101 odst. 2, část věty za středníkem, § 102 z. v. r.).*

Zápis ostatních skutečností

- Skutečně zapsat cokoliv?

- 27 Cdo 2411/2022 (Zápis důvodů pro odvolání jednatele)

- I. [4] *V projednávané věci dovolatelka požaduje zápis jiné důležité skutečnosti do obchodního rejstříku podle § 25 odst. 1 písm. j) z. v. r., ve znění: „U osoby P. N. (dále též jen ‚P. N.‘) ... došlo k zániku funkce jednatele dne 25. 4. 2008 a od této doby se funkce jednatele u P. N. ve společnosti neobnovila. Zápis o dni zániku funkce jednatele P. N. ke dni 4. 3. 2016 v úplném výpise z obchodního rejstříku není správný.“*
- II. [5] *Závěr odvolacího soudu, podle něhož nelze dovolatelkou požadovanému návrhu na zápis vyhovět, je co do výsledku v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu. Z té se podává, že skutečnost navrhovaná k zápisu podle § 25 odst. 1 písm. j) z. v. r. musí být významná pro společnost, popřípadě pro třetí osoby, jež se společností přicházejí do styku.*
- III. [6] **Okolnost, že zápis v obchodním rejstříku byl v rozporu se skutečným stavem (nebyl správný), sama o sobě nepředstavuje důležitou skutečnost významnou pro společnost, popřípadě pro třetí osoby, jež se společností přicházejí do styku.**

Zahájení řízení

- Na návrh
  - zástavní věřitel nebo společník v případě zápisu zástavního práva k podílu (§ 47 odst. 2 VeřRej)
    - *VSPH 14 Cmo 354/2014 (R 43/2016)*
      - I. Zástavní právo k podílu v korporaci, který není představován cenným papírem či zaknihovaným cenným papírem, vzniká zápisem do veřejného rejstříku, v němž je korporace zapsána; jiný způsob vzniku zástavního práva nelze sjednat.*
      - II. Zástavní věřitel je aktivně věcně legitimován k podání návrhu na zápis zástavního práva k podílu v korporaci do obchodního rejstříku (§ 11 odst. 1 VeřRej, § 1322 ObčZ). → kodifikováno do § 47 odst. 2 VeřRej*
      - III. Má-li být do obchodního rejstříku zapsáno **zástavní právo k družstevnímu podílu**, musí být současně do obchodního rejstříku **zapsán člen družstva**, jehož podíl se zastavuje, a zastavovaný družstevní podíl.*

Návrh v elektronické podobě

- Z datové schránky statutára
  - 27 Cdo 143/2020
    - *Fyzická osoba, oprávněná jednat jménem právnické osoby podle § 21 OSŘ (ve spojení s § 120 VeřRej) může jménem právnické osoby učinit elektronické podání podle § 22 VeřRej i ze své datové schránky (z datové schránky fyzické osoby podle § 8 odst. 1 zákona o elektronických úkonech).*
    - *V takovém případě je podání podepsáno touto fyzickou osobou (§ 18 odst. 2 zákona o elektronických úkonech), je-li přitom z podání zřejmé, že je činí jménem právnické osoby např. jako předseda „jejího statutárního orgánu [§ 21 odst. 1 písm. a) OSŘ], jde o podání této právnické osoby učiněné a podepsané fyzickou osobou oprávněnou jednat za dotčenou právnickou osobu.*

Zahájení řízení

- Bez návrhu
  - dosažení shody mezi zápisem a skutečným stavem (§ 78 odst. 1, § 79 VeřRej),
    - podnět 27 Cdo 2277/2020
      - I. Nerozhodne-li společnost (příslušný orgán společnosti) o změně sídla poté, kdy zanikl právní důvodů užívání prostor, ve kterých je sídlo umístěno, může o této skutečnosti vlastník dotčených prostor (ale i jiná třetí osoba) informovat rejstříkový soud a tím dát podnět k výše popsanému postupu podle § 9 odst. 1 VeřRej, který může vést až k výmazu společnosti z obchodního rejstříku, a tedy i k výmazu adresy jejího sídla.*
    - podnět soudu nebo jiného orgánu veřejné moci (§ 80 VeřRej)

Specifika řízení

- Účastenství (§ 84 VeřRej),
  - návrhovatel(é),
  - zapsaná osoba.
- Zpětvzetí návrhu (§ 78 odst. 2 VeřRej),
  - neúčinné, ledaže jde o návrh na konstitutivní zápis.
- Přerušování řízení (§ 85 VeřRej),
  - podle § 109 odst. 2 písm. c) OSŘ nelze.

Účastenství

- Striktní lpění na okruhu účastníků

- 27 Cdo 594/2020

- I. *Proti usnesení odvolacího soudu podal J. V. dovolání, které předseda senátu Nejvyššího soudu podle § 243c odst. 3 věty první, § 218 písm. b) a § 243f odst. 2 OSŘ odmítl jako nepřípustné, neboť bylo podáno osobou neoprávněnou.*
- II. *Jelikož v projednávané věci **dovolatel nepodal návrh na změnu zápisu v obchodním rejstříku, a není ani tzv. „zapsanou osobou“** podle § 2 odst. 1 VeřRej – tedy subjektem zapisovaným podle § 42 citovaného zákona, o kterém je veden rejstříkový spis – **není** podle § 84 uvedeného zákona **účastníkem řízení** v projednávané věci.*
- III. *Usnesení odvolacího soudu, kterým bylo zastaveno řízení o návrhu navrhovatelů, se tak netýká (nemůže týkat) procesního postavení dovolatele, dovolateli žádnou újmu na jeho právech nepůsobí a ani mu neukládá žádné povinnosti.*
- IV. *Ani skutečnost, že **dovolatel byl z obchodního rejstříku** (v minulosti a dočasně) **vymazán jako společník** společnosti, z něj účastníka řízení v projednávané věci nečiní. Založila mu však právo, aby se proti výmazu své osoby z obchodního rejstříku bránil postupem podle § 101 VeřRej.*

Účastenství

- Zápis statutárního orgánu ve veřejném rejstříku

- 21 Cdo 3139/2022

- I. [27] *Ve vztahu k právní úpravě účinné do 31. 12. 2013 Nejvyšší soud ve své judikatuře dovodil, že z ustanovení § 21 o. s. ř. a ani ze zvláštních právních předpisů nevyplývá, že by princip materiální publicity zápisů statutárního orgánu společnosti s ručením omezeným do obchodního rejstříku platil pro vymezení toho, kdo je v občanském soudním řízení oprávněn jednat za právnickou osobu před soudem. **Jednatel společnosti s ručením omezeným je tedy oprávněn jednat za právnickou osobu před soudem [§ 21 odst. 1 písm. a) o. s. ř.], i když o tom (dosud) nebyl proveden zápis v obchodním rejstříku** (a – případně – jako jednatel téže společnosti s ručením omezeným je dosud zapsán někdo jiný); **došlo-li však k ukončení výkonu funkce jednatele, nesmí za právnickou osobu vystupovat v řízení před soudem, i když (zatím) nedošlo k zápisu změny do obchodního rejstříku** (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2008, sp. zn. 21 Cdo 1388/2007, anebo již zmíněné usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2018, sp. zn. 21 Cdo 2646/2016). Uvedené závěry, byť učiněné v režimu právní úpravy obchodního rejstříku účinné do 31. 12. 2013, se plně prosadí také v poměrech právní úpravy veřejného rejstříku účinné od 1. 1. 2014 (srov. § 121 o. z., a zejména úpravu § 8 až § 10 z. v. r.).*

Vady návrhu (§ 88 VeřRej)

- Výzva k odstranění vad nebo doplnění chybějících listin
  - 1x (nelze opakovat),
  - do 3 pracovních dnů od doručení návrhu,
  - zpravidla lhůta 15 dnů.

Odmítnutí (§ 86 VeřRej)

- Rejstříkový soud usnesením návrh na zápis odmítne, jestliže
  - a) byl podán osobou, která k návrhu není oprávněna,
  - b) nebyl podán předepsaným způsobem,
  - c) neobsahuje všechny předepsané náležitosti,
  - d) je nesrozumitelný nebo neurčitý,
  - e) k němu nebyly připojeny listiny, jimiž mají být podle tohoto nebo jiného zákona doloženy údaje o zapisovaných skutečnostech (≈ tenká červená linie ve vztahu k zamítnutí),
  - f) účel zakládané právnické osoby je v rozporu s ustanovením § 145 občanského zákoníku.
- Nezakládá překážku věci pravomocné rozhodnuté
  - proto „poučení“ podle § 89 VeřRej.

„Meritorní“ přezkum

- Registrační princip

- smysl

- urychlit a zjednodušit zápis do veřejného rejstříku
    - zachovat co možná nejvyšší shodu se skutečným stavem

- dokazování bez jednání (*à la* § 115a OSŘ)

- pouze listinné důkazy [§ 86 písm. e) VeřRej]
    - neprovádí se jiné, než účastníky doložené listiny (neplatí § 120/2 OSŘ)
    - nepoučuje se ve smyslu § 118a OSŘ
      - poučení o břemenu tvrzení a důkazním břemeni
    - neobjasňují se sporné skutečnosti (§ 90 VeřRej)
    - snížená/zvýšená míra důkazu?
      - běžně „vnitřního přesvědčení odpovídajícího praktické jistotě“ (27 Cdo 149/2019)
      - resp. „bez rozumných pochybností nabýt jistoty (přesvědčení) o tom, že se skutečnost opravdu stala (že je pravdivá)“ (21 Cdo 2682/2013, R 93/2014)

K míře důkazů obecně (v přehledu):

Leipold, D. Potřeba důkazu, míra důkazu a důkazní břemeno v civilním procesu. In: Dobrovolná, E. Český civilní řád soudní pro třetí milénium, Brno : Česká společnost pro civilní právo procesní, 2022, s. 81 a násl.

Přezkum názvu

- Obchodní firma

- 29 Cdo 5758/2016

- I. Při posuzování (ne)zaměnitelnosti názvu (firmy) je nutné hodnotit míru shody se jmény (firmami) jiných osob (podnikatelů), přičemž je nezbytné vycházet z dojmu, který (navrhovaný) název (firma) vyvolává u průměrné osoby (§ 4 odst. 1 ObčZ), jež přichází (může přicházet) s právníckou osobou do styku, resp. – jde-li o podnikatele – u (jeho) průměrného zákazníka.*

Rozhodnutí nejvyššího orgánu

- rozhodnutí nejvyššího orgánu
  - přezkoumávané v režimu § 258 a násl. ObčZ
  - 29 Cdo 1104/2016
    - I. Rejstříkovému soudu nepřísluší v rejstříkovém řízení posuzovat platnost usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným, a to ani v řízení o povolení zápisu skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku.
    - II. K vadám, pro které se na usnesení valné hromady hledí, jako by nebylo přijato (srov. zejména § 45 odst. 1 a 2 ZOK a § 245 ObčZ), však rejstříkový soud přihlednout musí.
  - 27 Cdo 4439/2018
    - I. Vady, které způsobují toliko neplatnost usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným, zásadně nejsou důvodem pro zamítnutí návrhu na zápis skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku, a to ani kdyby byly zjevné z listin připojených k návrhu.
  - 27 Cdo 3796/2017
    - I. V řízení podle § 101 VeřRej rejstříkový soud nemůže posuzovat platnost usnesení členské schůze, která byla podkladem pro zápis, jehož změny se navrhovatel domáhá (§ 663 ZOK).

Závaznost výroku soudního rozhodnutí

- 27 Cdo 3451/2020

- I. Výrok rozhodnutí, kterým soud rozhodl o tom, že o usnesení valné hromady obchodní společnosti nejde, je závazný pro každého, včetně soudu rozhodujícího v řízení ve věcech obchodního rejstříku, který tuto otázku nemůže (ani jako předběžnou) znovu posuzovat.*

Rozhodnutí nejvyššího orgánu

- rozhodnutí nejvyššího orgánu
  - přezkoumávané v režimu § 258 a násl. ObčZ
  - 29 Cdo 4525/2016
    - I. Řečené však neznámá, že soudu přísluší toliko ověřit, zda k návrhu byly připojeny požadované listiny.
    - II. Jak se podává z výslovného znění § 90 odst. 1 VeřRej, rejstříkový soud ověřuje, zda údaje, které mají být podle návrhu zapsány, z těchto listin vyplývají. **Jinak řečeno, nestačí pouhé zjištění, že listiny byly připojeny, ale je nutné také zkoumat jejich obsah.**
  - 29 Cdo 649/2015
    - I. I v poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 platí, že při posuzování způsobilosti valné hromady činit rozhodnutí se nepřihlíží k hlasům společníků, kteří nemohou vykonávat hlasovací právo, tak, že od celkového počtu hlasů, kterými společníci na valné hromadě disponují, se odečtou hlasy, s nimiž nemůže být vykonáváno hlasovací právo.

Rozhodnutí nejvyššího orgánu

- rozhodnutí nejvyššího orgánu
  - přezkoumávané v režimu § 258 a násl. ObčZ
  - 27 Cdo 3328/2019
    - I. *Dovolateli lze sice přisvědčit, že vady, které způsobují toliko neplatnost usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným, zásadně nejsou důvodem pro zamítnutí návrhu na zápis skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku, a to, ani kdyby byly zjevné z listin připojených k návrhu.*
    - II. *Nicméně v projednávané věci s ohledem na její okolnosti a s ohledem na obsah listin předložených rejstříkovému soudu **lze mít pochybnosti o tom, zda rozhodnutí o odvolání L. K. přijala vskutku valná hromada společnosti** (jako její nejvyšší orgán), či zda tak učinil („sám za sebe“) **toliko jeden ze společníků společnosti** (dovolatel). Uvedené pochybnosti se přitom podávají (s ohledem na notářkou učiněné výhrady) i z předloženého notářského zápisu.*

Sporné skutečnosti

- provedeno dokazování
  - listiny, jimiž mají být doloženy údaje o zapisovaných skutečnosti [§ 86 písm. e) VeřRej]
- hodnocení důkazů (§ 132 OSŘ)
  - jednotlivě a v souvislostech
  - přihlídnout ke všemu, co vyšlo za řízení najevo
- přesto rejstříkový soud nenabyl „vnitřní přesvědčení odpovídající praktické jistotě“

Sporné skutečnosti

- *non liquet* → pravidla o dělení důkazního břemene
  - obecně = objektivní nejistota k tíži toho, kdo se dovolává skutečnosti podmiňující aplikaci pro něj příznivé právní normy
  - registrační princip = **objektivní nejistota k tíži navrhovatele** (není prostor k hlubšímu dokazování)
    - zachovat současný zápis = „stop stav“
  - procesní řešení
    - odmítnout [§ 86 písm. e) VeřRej]
nebo
    - zamítnout (§ 90/1 VeřRej)

Sporné skutečnosti

- Obecné principy

- 27 Cdo 3328/2019

- I. *Závěr odvolacího soudu, podle něhož nejsou splněny předpoklady pro zápis navrhovaných skutečností, neboť nevyplývají (bez dalšího) z předložených listin, je v souladu s ustanovením § 90 VeřRej, a judikaturou Nejvyššího soudu přijatou k jeho výkladu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. 27 Cdo 3796/2017, ze dne 18. 12. 2019, sp. zn. 27 Cdo 4439/2018, či ze dne 24. 2. 2020, sp. zn. 27 Cdo 1470/2018).*
- II. *Z té se (mimo jiné) podává, že nemůže-li rejstříkový soud uzavřít, že údaje, které mají být podle návrhu zapsány, vyplývají z připojených listin, návrh na zápis do obchodního rejstříku **zamítne**. Dotčeným osobám, chtějí-li dosáhnout zápisu do obchodního rejstříku, pak zpravidla nezbyvá než vyřešit sporné skutečnosti rozhodnutím soudu v příslušném občanskoprávním řízení, jež se následně může stát podkladem pro zápis do veřejného rejstříku.*

Sporné skutečnosti

- Vis compulsiva

- 27 Cdo 2099/2020

- I. *Namítá-li dovolatelka, že odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe (zejména od závěrů usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4525/2016), neboť „uzavřel, že zde jsou ‚sporné skutečnosti‘, aniž rozlišil, zda jde o vadu odůvodňující toliko případnou neplatnost usnesení valné hromady o odvolání (...) jednatele,“ je tomu ve skutečnosti právě naopak.*
- II. *Vyšlo-li totiž za řízení najevo, že je sporné, zda M. D. platně převedla svůj podíl v dovolatelce, neboť v odvolání (které podala jménem dovolatelky) uvedla, že na ní byl podpis smlouvy o převodu podílu (datované 9., resp. 10. 10. 2019) **vynucen a že tuto smlouvu podepsala „pod nátlakem“, pak je závěr odvolacího soudu o tom, že je skutečná vůle M. D. sporná a „závěr o ní musí mít podklad v provedeném dokazování, pro které není (...) v rejstříkovém řízení místo,“ plně v souladu s výše citovanou judikaturou dovolacího soudu.***

Sporné skutečnosti v řízení podle § 101 VeřRej

- Odstoupení od smlouvy o převodu podílu
  - 27 Cdo 2580/2021
    - I. *Závěr odvolacího soudu, podle něhož rejstříkový soud na základě přezkumu obsahu odstoupení od smlouvy a dodejky doložených k návrhu (v předchozím řízení) správně dovodil, že údaje, které měly být podle návrhu zapsány, z těchto listin vyplývají (byť to formuloval tak, že doručením odstoupení od smlouvy nastaly jeho účinky), jakož i závěr, podle něhož **pro posuzování platnosti či účinnosti odstoupení nemá rejstříkový soud v řízení podle § 101 VeřRej prostor**, jsou plně v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího soudu.*
    - II. *S ohledem na dovolací argumentaci považuje Nejvyšší soud za potřebné dodat, že **přípisy adresované rejstříkovému soudu** (v předchozím řízení), v nichž dovolatelka vyjevila svůj právní názor na platnost, respektive účinnost odstoupení od smlouvy, **nejsou listinami, z nichž by vyplývalo, že zápis neměl být proveden**. Jinak řečeno, dovolatelka nepředložila soudu listiny, jejichž prostřednictvím by zpochybnila závěr o tom, že údaje o skutečnostech zapisovaných na návrh zapsané osoby do obchodního rejstříku vyplývají z listin, které zapsaná osoba k návrhu doložila (takovou listinou by – v poměrech projednávané věci – mohl být například doklad o splnění příplatkové povinnosti dovolatelkou).*

Co se (ne)smí

- Předmět podnikání
  - 27 Cdo 3549/2020
    - I. Ujednání stanov, podle něhož je předmětem podnikání akciové společnosti výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, je neurčité.*
  - do ZPJ uvést konkrétní (reálný) předmět podnikání/činnosti
    - 27 Cdo 3391/2023
      - I. [25] Do veřejného rejstříku se jako předmět podnikání obchodní korporace zapisuje údaj, který je obsažen v jejím zakladatelském právním jednání. Jinými slovy, veřejný (obchodní) rejstřík zde odráží (ostatně tak jako i v případě některých dalších údajů) obsah zakladatelského právního jednání. A ještě jinak řečeno, skutečným stavem, s nímž musí být zápis předmětu podnikání obchodní korporace ve veřejném (obchodním) rejstříku v souladu (srov. § 78 odst. 1 větu druhou z. v. r.), je obsah zakladatelského právního jednání.*
  - je-li v ZPJ konkrétní předmět podnikání, postup podle § 78 VeřRej

Co se (ne)smí

- Forma smlouvy o převodu podílu
  - 27 Cdo 1018/2021 (v ZOK)
    - I. [26] *Ve vztahu k převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným se požadavek zpřísněné písemné formy právního jednání obsažený v § 6 z. o. k. neuplatní.*
    - II. [32] *Uzavřel-li odvolací soud, že zákon o obchodních korporacích nevyžaduje úřední ověření podpisů na smlouvě o převodu podílu, a z uvedeného důvodu se pak (již) věci nezabýval (ani) z pohledu § 580, resp. § 582 o. z., nemůže jeho závěr obstát.*
  - ~~27 Cdo 3580/2019 (v ObchZ)~~
    - I. *Požadavek písemné formy s úředně ověřenými podpisy stanoví pro smlouvu o převodu obchodního podílu zákon, konkrétně ustanovení § 115 odst. 3 ObchZ [...]. Nedodržení zákonem předepsané formy má přitom za následek **absolutní neplatnost** posuzované smlouvy (§ 40 odst. 1 ObčZ 1964).*

Co se (ne)smí

- Forma smlouvy o převodu podílu
  - 27 Cdo 3120/2023
    - I. [31] *Smyslem a účelem požadavku na legalizaci podpisu stran smlouvy o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným (jež není představován kmenovým listem) je zajištění vyšší míry právní jistoty jak společnosti, tak i ostatních společníků, o tom, jaký podíl je převáděn, kdo jej převádí a kdo je nabyvatelem podílu.*
    - II. [32] Není důvodu sankcionovat absenci úředního ověření podpisu na smlouvě absolutní neplatností pro narušení veřejného pořádku (§ 588 o. z.). *Současně platí, že smlouva o převodu podílu není právním jednáním ve smyslu § 6 odst. 1 z. o. k. (srov. naposledy citovaný rozsudek Nejvyššího soudu).*
    - III. [34] *Pro posouzení, zda v projednávané věci byla smlouva o převodu podílu opatřena „úředním ověřením podpisu“ [...] ve smyslu § 209 odst. 2 z. o. k., resp. jej nahrazujícím prohlášením o pravosti podpisu podle § 25a zákona o advokacii, není významné, že advokát, jenž takto ověřil podpis zástupce dovolatelky, byl současně zástupcem druhé smluvní strany.*

Co se (ne)smí

- Předchozí souhlas s převodem podílu

– 27 Cdo 2112/2023

- I. [33] *K závěru o tom, že dodatečný (následný) souhlas valné hromady k převodu podílu nestačí, by odvolací soud mohl dojít pouze tehdy, nebyl-li smysl požadavku společenské smlouvy na předchozí souhlas dodatečným (následným) souhlasem naplněn. Takový závěr by však musel vycházet z výkladu společenské smlouvy.*
- II. [34] *I v rejstříkovém řízení je soud povinen provést (v souladu s § 555 a násl. o. z.) výklad společenské smlouvy, byť (v důsledku registračního principu, jímž je rejstříkové řízení ovládáno) může při tomto výkladu vycházet toliko z listin, jež mu byly předloženy, popř. jež jsou obsahem rejstříkového spisu. Nevyplývá-li z těchto listin (po výkladu provedeném soudem), že smysl požadavku společenské smlouvy na předchozí souhlas valné hromady s převodem podílu nebyl dodatečným souhlasem valné hromady naplněn, je nutné vyjít z toho, že souhlas valné hromady s převodem podílu podle smlouvy vyžadovaný společenskou smlouvou byl dán.*

Co se (ne)smí

- Společné jednání prokuristy a statutára

- 27 Cdo 387/2016

- I. *Výslovný zákaz určitého ujednání stran ve smyslu § 1 odst. 2 části věty před středníkem ObčZ může být přímý i nepřímý.*
- II. *V případě přímého zákazu zákon výslovně určuje, že se určité jednání zakazuje (srov. např. § 1 odst. 2 části věty za středníkem ObčZ). O nepřímý výslovný zákaz jde zpravidla tehdy, zakazuje-li zákon odchylné ujednání stran tím, že je prohlašuje za neplatné, případně za zdánlivé, či určuje, že se k němu nepřihlíží (srov. např. § 580 ObčZ).*
- III. *Právní úprava statutárního orgánu (tj. určení, který z orgánů právnické osoby je statutárním a jak se vytváří), stejně jako úprava způsobu, jakým členové statutárního orgánu právně jednají za právnickou osobu (jak ji zastupují), spadá do kategorie práva týkajícího se postavení osob ve smyslu § 1 odst. 2 ObčZ. Právní normy upravující osobní status (fyzických i právnických osob) spadají mezi normy chránící veřejný pořádek.*
- IV. *Společné jednání prokuristy a člena statutárního orgánu není přípustným způsobem zastupování obchodní korporace podle § 164 odst. 2 ObčZ a nemůže být zapsáno jako způsob, jakým členové statutárního orgánu jednají za obchodní korporaci, do obchodního rejstříku podle § 25 odst. 1 písm. g) VeřRej.*

Co se (ne)smí

- Počet jednatelů společnosti s ručením omezeným
  - 29 Cdo 5347/2014
    - I. Již v režimu obchodního zákoníku byl (musel být) ze společenské smlouvy společnosti s ručením omezeným zřejmý počet jednatelů. Až zákon o veřejných rejstřících však s účinností od 1. ledna 2014 zařadil počet jednatelů mezi údaje, které je třeba povinně zapsat do obchodního rejstříku.*

Rozhodnutí

- Usnesení (§ 93 VeřRej)
  - nutné, nepodává-li se na návrh na formuláři.

Bez rozhodnutí I

- Mají-li navrhované skutečnosti podklad v příloženém notářském zápisu + další podmínky (§ 92 VeřRej).
- Povinnost „promítnout“ fikce zápisu (§ 98 odst. 2 VeřRej),
  - 27 Cdo 2250/2020 = § 98/2 VeřRej nedopadá na návrhy osob, které k návrhu nejsou oprávněny.
- Výmaz právnické osoby podle § 82 VeřRej
  - 27 Cdo 2143/2017, 27 Cdo 611/2018, 27 Cdo 632/2018.*
- Je-li podkladem rozhodnutí soudu nebo správního orgánu (§ 81 VeřRej).

* *Novela zákonem č. 33/2020 Sb.*

Bez rozhodnutí II

- „Automatická“ aktualizace údajů z ISZR (§ 95 odst. 1 VeřRej).
- Chyba v psaní a v počtech (§ 95 odst. 2 VeřRej).
  - V případech § 92 a § 98 VeřRej s vyzněním účastníků, ale i osob zapsaných „v rámci zápisu“ (§ 102 VeřRej).
  - V případě § 82 VeřRej s vyzněním likvidátora (§ 102 VeřRej*).

* *Novela zákonem č. 33/2020 Sb.*

Bez rozhodnutí III

- Zápis zapsaného

- 27 Cdo 328/2023

- I. *[4] V projednávané věci dovolatelka požaduje zápis svého vstupu do likvidace, včetně zápisu osoby likvidátora a právního důvodu zrušení do obchodního rejstříku podle § 65 písm. a) a b) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů (dále též jen „z. v. r.“), neboť byla zrušena s likvidací usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 7. 2020, č. j. 24 Cm 137/2020-11 (dále též jen „usnesení o zrušení“).*
- II. *[5] Veškeré dovolatelkou požadované skutečnosti však byly (po zahájení řízení, avšak nikoli v samotném řízení) do obchodního rejstříku zapsány dne 29. 4. 2022 podle § 81 z. v. r. (tzv. přímým zápisem) s tím, že **podkladem pro zápis bylo právě usnesení o zrušení.***

Fikce zápisu

- Smysl a účel

- 27 Cdo 2250/2020

- I. *Smyslem a účelem zákonného pravidla, které zakládá fikci zápisu v případech, kdy rejstříkový soud ve lhůtě pěti pracovních dnů neprovedl zápis nebo o návrhu na zápis nerozhodl (podle § 96 odst. 1 VeřRej), je především urychlit provedení zápisu navrhovaných skutečností tam, kde není reakce rejstříkového soudu dostatečně pružná a kde by k zápisu navrhovaných skutečností tak jako tak došlo.*
- II. *Zákonodárce tedy (při proporčním poměřování) upřednostnil rychlost zápisu navrhovaných skutečností před důslednou kontrolou jejich správnosti (ve smyslu shody k zápisu navržených údajů se skutečným stavem). V důsledku toho tak může nastat i fikce zápisu údajů, které neodpovídají skutečnému stavu.*
- III. *Nelze přijmout výklad, podle něhož by se pravidla § 98 VeřRej uplatnila i v případech návrhů podaných osobami, které k návrhu na zápis navrhovaných skutečností nejsou oprávněny – tedy návrhů, které mají být odmítnuty podle § 86 písm. a) VeřRej.*

Fikce zápisu

- Fikce výmazu zápisu přeměny

- 27 Cdo 2250/2020

- IV. *Zatímco obecné pravidlo vychází z toho, že rejstříkový soud provede zápis nebo rozhodne o návrhu usnesením ve lhůtě stanovené jiným zákonem, jinak nejpozději do pěti pracovních dnů (§ 96 odst. 1 VeřRej), pro případ provedení zápisu, resp. rozhodnutí o návrhu na zápis přeměny právnické osoby, se soudu ukládá, aby o návrhu rozhodl bez zbytečného odkladu (§ 96 odst. 2 VeřRej).*
- V. *S odkazem na legislativní zkratku, která zápisem rozumí i jeho změnu nebo výmaz (§ 2 odst. 2 VeřRej), přitom podle Nejvyššího soudu nelze pochybovat, že se právě povinnost soudu rozhodnout bez zbytečného odkladu (ve smyslu § 96 odst. 2 VeřRej) **nedotýká jen návrhů na zápis přeměny, ale i návrhů na změnu zápisu přeměny, popřípadě též návrhů na výmaz zápisu přeměny.***
- VI. ***Na porušení povinnosti soudu provést zápis** či rozhodnout o návrhu na zápis **přeměny právnické osoby** (resp. změnu zápisu přeměny či výmaz zápisu přeměny) **bez zbytečného odkladu** (§ 96 odst. 2 VeřRej) **pravidla § 98 VeřRej nedopadají.***
- VII. *Vyšel-li odvolací soud v projednávané věci z toho, že pokud rejstříkový soud neprovedl výmaz zápisu přeměny do pěti pracovních dnů ode dne, kdy návrhovatel uhradil soudní poplatek (16. 1. 2020), ani o návrhu v této lhůtě nerozhodl, považuje se výmaz zápisu přeměny za provedený, je jeho právní posouzení věci nesprávné i z tohoto důvodu.*

Návrh likvidátora (§ 82 VeřRej)

- novelizováno zákonem č. 33/2020 Sb.
  - nově postačuje, je-li likvidátor jmenovaný soudem
- výmaz právnické osoby podle § 82 VeřRej
  - 27 Cdo 2143/2017
    - i. *K návrhu na výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku podle § 82 odst. 1 VeřRej, není návrhovátelem povinen předložit souhlas správce daně podle § 238 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu.*
  - 27 Cdo 611/2018, 27 Cdo 632/2018.
    - i. *Z výše řečeného se podává, že závěr odvolacího soudu, podle něhož je dán důvod pro odmítnutí návrhu podle § 86 písm. e) VeřRej, neboť návrhovátelem ani přes výzvu soudu k návrhu nepřipojila souhlas správce daně s výmazem z obchodního rejstříku, není správný. Dovolací důvod podle § 241a odst. 1 OSŘ byl tudíž uplatněn právem.*
  - ~~VSPH 7 Cmo 251/2014 (nepřijato do Sbírky)~~
  - ~~VSPH 14 Cmo 262/2014 (nepřijato do Sbírky)~~

Návrh likvidátora (§ 82 VeřRej)

- Osobní rozsah § 82 VeřRej
  - 27 Cdo 1921/2024
    1. 14. Úprava § 82 odst. 1 z. v. r. neobsahuje – jde-li o vymezení okruhu likvidátorů – žádnou nepravou mezeru, již by mohl svým výkladem zaplnit (v rámci dotváření práva) soud. Jakkoli si Nejvyšší soud dokáže představit úpravu, která by umožnila postupovat podle § 82 z. v. r. i ostatním (než zde vypočteným) likvidátorům, a jakkoli by taková úprava nepostrádala racionalitu, je na zákonodárci, zda ji případně přijme a okruh likvidátorů rozšíří. Soud tak učinit nemůže.

Výmaz bez zápisu likvidace

- „Přímý výmaz“

- 27 Cdo 1306/2018

- I. Údaje zapsané do obchodního rejstříku mají odpovídat skutečnému stavu a vstup právnické osoby do likvidace má být zapsán do obchodního rejstříku. Závěr odvolacího soudu, podle něhož **nelze zapsat výmaz právnické osoby z obchodního rejstříku po skončené likvidaci dříve, než je zapsán její vstup do likvidace**, je správný. Byla-li by právnická osoba po skončené likvidaci vymazána z obchodního rejstříku, aniž by byl zapsán její vstup do likvidace, neodpovídal by zápis do obchodního rejstříku skutečnému stavu.*
- II. Nehledě k řečenému nelze přehlížet, že zápis vstupu právnické osoby do likvidace do obchodního rejstříku má význam i pro ochranu jejích případných věřitelů (srov. ustanovení § 198 a násl. ObčZ).*

Návrh likvidátora (§ 82 VeřRej)

- Hotové výdaje likvidátora

- *Cpjn 203/2023 (R 1/2024)*

- I. *Nezjistí-li likvidátor jmenovaný soudem nebo jiným orgánem veřejné moci po provedení potřebného šetření žádný majetek právnické osoby, podá bez dalšího návrh na její výmaz z veřejného rejstříku podle § 82 odst. 1 věty druhé z. v. r., nebrání-li tomu překážky uvedené v § 82 odst. 2 z. v. r., popř. probíhající trestní stíhání proti právnické osobě nebo výkon trestu, který jí byl uložen podle zákona upravujícího trestní odpovědnost právnických osob a řízení proti nim.*

- II. **Postup podle § 198 odst. 2 o. z. není** v takovém případě **zapotřebí**.

- III. *Pro účely posouzení, zda hotové výdaje vzniklé likvidátorovi v souvislosti s postupem podle § 198 odst. 2 o. z. lze považovat za účelně vynaložené ve smyslu § 9 odst. 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., je nutné zabývat se tím, zda likvidátor mohl nejpozději v okamžiku, kdy uplynula lhůta „bez zbytečného odkladu“ ve smyslu § 198 odst. 2 o. z., důvodně předpokládat, že nezjistí žádný majetek právnické osoby.*

Provedení zápisu

- Usnesení (§ 94 odst. 2 a 3 VeřRej)
  - Zápis se provede po nabytí právní moci usnesení ke dni uvedenému v návrhu, nejdříve však ke dni jeho provedení. Neobsahuje-li návrh na zápis takovýto den nebo navržený den zápisu předchází den nabytí právní moci usnesení, provede se zápis bez zbytečného odkladu po nabytí právní moci usnesení.
  - Má-li být dosažena shoda se skutečným stavem, může rejstříkový soud rozhodnout, že zápis bude proveden již na základě vykonatelného usnesení.
- Bez rozhodnutí (§ 94 odst. 1 VeřRej)
  - Rejstříkový soud provede zápis ke dni uvedenému v návrhu, nejdříve však ke dni jeho provedení.

Předstižný návrh na zápisy I

- Tzv. předstižné návrhy na zápis

- 27 Cdo 1847/2024

- I. 26. *Pro případ vzniku funkce ve voleném orgánu obchodní korporace je rozhodnou skutečností ve smyslu § 11 odst. 2 z. v. r. zpravidla rozhodnutí příslušného orgánu obchodní korporace o volbě člena voleného orgánu. V případě zániku funkce je jí obvykle rozhodnutí příslušného orgánu obchodní korporace o odvolání člena voleného orgánu, popřípadě jiná právní skutečnost mající za důsledek zánik funkce, například uplynutí funkčního období. Základním předpokladem pro to, aby v důsledku rozhodnutí příslušného orgánu obchodní korporace funkce člena voleného orgánu vznikla (či zanikla), je, že jde o rozhodnutí platné a účinné.*
- II. 27. *Platnost a účinnost jsou dvě odlišné vlastnosti rozhodnutí orgánu obchodní korporace. Rozhodnutí je platné, bylo-li přijato v souladu se zákonem, zakladatelským právním jednáním a dobrými mravy. Samotná platnost však neznamena, že rozhodnutí vyvolává právem předpokládané následky – ty nastávají až s nabytím účinnosti. Rozhodnutí může nabyt účinnosti nejdříve okamžikem své platnosti – tedy okamžikem přijetí – nebo později. Přitom mezi okamžikem, kdy se usnesení stalo platným, a okamžikem, kdy nabylo účinnosti, může uplynout určitá doba.*

Předstižný návrh na zápisy II

- Tzv. předstižné návrhy na zápis
  - 27 Cdo 1847/2024

- III. 28. *Zpravidla platí, že platnost a účinnost rozhodnutí orgánu obchodní korporace nastávají současně, a to dnem, kdy bylo takové rozhodnutí přijato (srov. § 45 odst. 5 z. o. k.). Není však vyloučeno, aby byla účinnost rozhodnutí orgánu obchodní korporace zákonem nebo i samotným orgánem obchodní korporace odložena v čase.*
- IV. 29. *Odloží-li orgán obchodní korporace účinnost svého rozhodnutí k určitému **budoucímu datu**, je třeba vznik rozhodné skutečnosti vztahovat až k okamžiku, kdy určený den nastane. Teprve tehdy totiž nastávají právem předpokládané následky a osobě uvedené v § 11 odst. 1 z. v. r. (tj. zapsané osobě – viz § 2 odst. 1 z. v. r. – tedy např. obchodní korporaci) **vzniká podle § 11 odst. 2 z. v. r. povinnost podat bez zbytečného odkladu návrh na zápis do obchodního rejstříku.***

Předstižný návrh na zápisy III

- Tzv. předstižné návrhy na zápis
  - 27 Cdo 1847/2024
    - V. 30. *Úprava § 11 odst. 2 z. v. r. určuje zapsané osobě lhůtu k podání návrhu na zápis pro případ, kdy zákon ukládá povinnost určitou (již existující) skutečnost do veřejného rejstříku zapsat, a to z důvodu zajištění co největší aktuálnosti zapsaných údajů. To však neznámá, že by zapsaná osoba nemohla podat návrh na zápis údaje, jehož zápis má (toliko) deklaratorní účinek, do veřejného rejstříku poté, kdy rozhodná skutečnost sice již nastala, ale doposud nenabyla účinnosti – například má-li k zápisu navržený údaj podklad v platném, byť prozatím právně neúčinném rozhodnutí orgánu zapsané osoby. Je přitom třeba odlišovat dva možné případy v závislosti na jistotě, s jakou rozhodná skutečnost nabude právní účinnosti.*
    - VI. 31. *Na jedné straně může zapsaná osoba určit k účinnosti rozhodnutí svého orgánu počáteční dobu ve smyslu § 550 o. z. V takovém případě jde o doložení času, které odkazuje na událost, o níž není pochyb, že v budoucnu nastane. Účinnost rozhodnutí zapsané osoby je tak navázána na plynutí času, které se nemůže stát nemožným.*
    - VII. 32. *Bude-li tomu tak, pak zásadně provede požadovaný zápis ke dni uvedenému v návrhu.*

Předstižný návrh na zápisy IV

- Tzv. předstižné návrhy na zápis
  - 27 Cdo 1847/2024

- VIII. 35. *Na druhé straně by byla situace odlišná, vázal-li by orgán zapsané osoby účinnost svého rozhodnutí na splnění podmínky ve smyslu § 548 o. z. Účinnost rozhodnutí orgánu zapsané osoby by tak totiž byla vázána na nejistou událost, u níž není zřejmé, zda a případně ani kdy, nastane. Rozhodovací praxe Nejvyššího soudu přitom dovodila, že jsou-li pro účinnost rozhodnutí stanoveny jiné (od podmínek platnosti jednání odlišné – zvláštní) podmínky, je třeba zkoumat splnění těchto podmínek (srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1168/2001).*
- IX. 43. *Usnesení rejstříkového soudu o odmítnutí návrhu na zahájení řízení odvolací soud byl podle § 212a odst. 6 o. s. ř. oprávněn přezkoumávat pouze z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku rozhodnutí. Jinak řečeno, pouze v tom rozsahu, zda je dán důvod pro odmítnutí návrhu na zahájení řízení (k tomu srovnej usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4183/2009).*

Opravné prostředky I

- Rozhodnutí vyšších soudních úředníků
  - Rozhodují:
    - i ve věci samé [§ 11 písm. c) bod 5 zákona č. 121/2008 Sb.],
    - o věcech složitých (typicky přeměnách) rozhoduje předseda senátu
  - *autoremedura* (§ 9 odst. 1 zákona č. 121/2008 Sb.),
  - námitky (§ 9 odst. 2 zákona č. 121/2008 Sb.).

Opravné prostředky II

- Opravný prostředek *sui generis* (§ 101 VeřRej)
  - nové řízení
  - návrhová osoba, která se zapisuje „v rámci zápisu zapsané osoby“.
- 27 Cdo 3796/2017
  - I. Domáhá-li se osoba uvedená v § 101 odst. 2 VeřRej změny zápisu provedeného na základě usnesení rejstříkového soudu o návrhu zapsané osoby, může proti zápisu uplatnit zásadně pouze námitky spočívající v tom, že návrh na zápis měl být rejstříkovým soudem odmítnut z důvodů uvedených v § 86 VeřRej, nebo v tom, že návrh na zápis měl být zamítnut, neboť údaje o skutečnostech zapisovaných na návrh zapsané osoby do obchodního rejstříku nevyplývají z listin, které zapsaná osoba k návrhu doložila (srov. § 90 odst. 1 VeřRej).*

Opravné prostředky II

- Opravný prostředek *sui generis* (§ 101 VeřRej)
  - 27 Cdo 530/2020
    - I. Účelem § 101 odst. 2 VeřRej je umožnit osobám zapisovaným podle jiného zákona do veřejného rejstříku v rámci zápisu zapsané osoby uplatnit námitky proti jejich výmazu a dosáhnout tak shody zápisu se skutečným stavem, nikoliv přiznat těmto osobám možnost brojit proti správnosti všech zapsaných skutečností. Tyto osoby se proto mohou podle citovaného ustanovení **domáhat změny pouze takového zápisu, kterým byly z veřejného rejstříku samy vymazány.**
  - 27 Cdo 4639/2018 (R 84/2020)
    - I. Ustanovení § 101 z. v. r. upravuje zvláštní opravný prostředek, jenž umožňuje tam vypočteným osobám uplatnit proti zápisu námitky, jež **nemohly vznést dříve** (např. proto, že nebyly účastníky řízení, či proto, že zápis byl proveden postupem podle § 98 VeřRej).
    - II. Rejstříkový soud je povinen se zabývat takto uplatněnými námitkami, a to **bez ohledu na to, zda (a s jakým výsledkem) se s nimi případně vypořádal v (předchozím) řízení** o zápis do příslušného rejstříku (při postupu dle § 98 VeřRej se s nimi ostatně ani vypořádat nemohl)

Opravné prostředky III

- Opravný prostředek *sui generis* (§ 101 VeřRej)
  - 27 Cdo 530/2020
    - I. [22] Jakkoliv § 101 odst. 2 z. v. r. umožňuje oprávněným osobám domáhat se změny zápisu i v případě, kdy zápis nenastal fikcí (nýbrž rozhodnutím rejstříkového soudu), je **tento opravný prostředek omezen pouze na případy, kdy byla osoba z obchodního rejstříku (neoprávněně) vymazána**. Jinak řečeno, § 101 odst. 2 z. v. r. lze použít jako obranu proti výmazu, **nikoliv však proti zápisu osoby** do veřejného rejstříku; to se podává již z výslovného znění tohoto ustanovení.

Procesní opatrovnictví právnických osob v civilním soudním řízení

Základní ustanovení

§ 29 odst. 2 o. s. ř.

Opatrovníka ustanoví předseda senátu (též) právnické osobě, která

- 1. jako účastník řízení*
- 2. nemůže před soudem vystupovat proto, že*
  - a) tu není osoba oprávněná za ni jednat*
  - b) nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat (§ 21),*
- 3. je-li tu nebezpečí z prodlení.*

Smysl a účel

- Zajistit **rovnost účastníků před soudem**
- čl. 96 odst. 1 Ústavy
  - *Smyslem a účelem ustanovení (procesního) opatrovníka podle § 29 odst. 2 o. s. ř. je řádné hájení zájmů právnické osoby, k ochraně jejíchž práv byl opatrovník ustanoven, v občanském soudním řízení.*
(27 Cdo 616/2019, 27 Cdo 2286/2021).
    - Platí i v nesporných řízeních (27 Cdo 1875/2018, R 94/2019).

Mezi Scyllou a Charybdou

- Pokud by bylo řízení vedeno s někým, kdo není s to před soudem vystupovat, byl by narušen princip rovnosti zbraní.
  - *Není-li právnické osobě, která před soudem jako účastník nemůže vystupovat, opatrovník ustanoven, je zasaženo její právo na spravedlivý proces a řízení trpí zmatečností vadou podle § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř.*
    - II. ÚS 741/16, přiměřeně III. ÚS 3206/16, II. ÚS 3039/16,
    - a dále 21 Cdo 2190/2011, 21 Cdo 2646/2016,
    - 27 Cdo 616/2019, 27 Cdo 2286/2021 (R 1/2023)

Mezi Scyllou a Charybdou

- ...ale opatrovník jedině, když zájmy (práva) právnické osoby nemůže hájit osoba oprávněná za ni jednat.
  - *Byl-li účastníku řízení ustanoven (procesní) opatrovník, ačkoli k tomu nebyly splněny podmínky formulované v § 29 odst. 2 o. s. ř., a uvedené mělo za následek, že soud nejednal s účastníkem, nebo s jiným jeho zástupcem (např. s jeho zákonným zástupcem nebo s kolizním opatrovníkem), jde o případ, kdy účastníku byla nesprávným postupem soudu v průběhu řízení odňata možnost jednat před soudem. Jinak řečeno, i takové řízení je zatíženo zmatečností vadou (§ 229 odst. 3 o. s. ř.).*
    - 20 Cdo 2850/99, Rc 10/2003
    - 27 Cdo 616/2019, 27 Cdo 2286/2021 (R 1/2023)

= s procesním opatrovnictvím spíše šetřit.

Materiální publicita

- Pro soudy neplatí

- 21 Cdo 1388/2007

- I. *Jednatel společnosti s ručením omezeným je oprávněn jednat za právnickou osobu před soudem [§ 21 odst. 1 písm. a) o.s.ř.], i když o tom (dosud) nebyl proveden zápis v obchodním rejstříku (a, případně, jako jednatel téže společnosti s ručením omezeným je dosud zapsán někdo jiný).*
- II. *Došlo-li k ukončení výkonu funkce jednatele, nesmí za právnickou osobu vystupovat v řízení před soudem, i když (zatím) nedošlo k zápisu změny do obchodního rejstříku.*

- 21 Cdo 2646/2016

- I. *Z ustanovení § 21 OSŘ a ani ze zvláštních právních předpisů nevyplývá, že by princip materiální publicity zápisu statutárního orgánu společnosti s ručením omezeným do obchodního rejstříku platil [...] pro vymezení toho, kdo je v občanském soudním řízení oprávněn jednat za právnickou osobu před soudem.*
- II. *Jednatel společnosti s ručením omezeným je tedy oprávněn jednat za právnickou osobu před soudem [§ 21 odst. 1 písm. a) OSŘ], i když o tom (dosud) nebyl proveden zápis v obchodním rejstříku (a – případně - jako jednatel téže společnosti s ručením omezeným je dosud zapsán někdo jiný); došlo-li však k ukončení výkonu funkce jednatele, nesmí za právnickou osobu vystupovat v řízení před soudem, i když (zatím) nedošlo k zápisu změny do obchodního rejstříku (srov. již zmiňované usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2008, sp. zn. 21 Cdo 1388/2007).*

- 21 Cdo 3139/2022

- I. *Uvedené závěry, byť učiněné v režimu právní úpravy obchodního rejstříku účinné do 31. 12. 2013, se plně prosadí také v poměrech právní úpravy veřejného rejstříku účinné od 1. 1. 2014 (srov. § 121 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zejména úpravu § 8 až § 10 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů, ve znění pozdějších předpisů).*

Doručování

§ 50b odst. 4 písm. c) o. s. ř.

*Písemnost se doručuje rovněž účastníku, jde-li o doručení usnesení o ustanovení opatrovníka podle § 29; usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku, [...] **právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat** proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat, nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat, se však doručuje **jen ostatním účastníkům řízení a ustanovenému opatrovníku a vyvěsí se na úřední desce soudu.***

- Bez vyvěšení není doručeno.
- Právní moc 10. den po vyvěšení (§ 50l odst. 1 o. s. ř.).
  - *Na jak dlouho se vyvěšují rozhodnutí?*
- Z opatrnosti doručovat i právnické osoby.
  - *Hrozí riziko „dvojitého vyvěšování“, nemá-li DS.*

Z aktuální judikatury

Obecná východiska

- 27 Cdo 2286/2021 (R 1/2023)

- I. *[46] Účelem pravidla, které ustanovení procesního opatrovníka právnické osoby podmiňuje nebezpečím z prodlení, je zmírnit nepřiměřenou tvrdost, k níž by docházelo (mohlo docházet), pokud by bylo ustanovení procesního opatrovníka právnické osoby závislé jen na tom, zda je (ryze formálně) naplněna jedna ze dvou skutkových podstat popsaných v předchozím odstavci.*
- II. *[48] Opatřením soudu, které je méně invazivní, než ustanovení procesního opatrovníka právnické osoby, přitom může být i možnost v řízení posečkat (ať již neformálně nebo jej přerušit), a to zejména nasvědčují-li skutečnosti, které vyšly za řízení najevo, tomu, že **stav**, kdy před soudem právnická osoba nemůže vystupovat, je **pouze přechodný**. Přitom musí platit, že tento stav bude v dohledné době odstraněn, aniž by došlo k neúměrným průtahům v řízení, v jehož rámci je schopnost právnické osoby vystupovat před soudem posuzována.*

Obecná východiska

- 27 Cdo 2286/2021 (R 1/2023) – pokračování
  - III. [49] *Jestliže naopak nic nenasvědčuje tomu, že stav, kdy právnická osoba, která je účastníkem řízení, nemůže vystupovat před soudem (proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat), je přechodný a že bude v dohledné době odstraněn, je namístě **dbát hospodárnosti řízení a právnické osobě procesního opatrovníka** (k ochraně jejích procesních práv) ustanovit.*

(Procesní) plná moc

- 27 Cdo 1617/2019

*Udělila-li jediná členka představenstva společnosti Z. P. jménem společnosti plnou moc advokátovi, k zastupování společnosti ve všech věcech a při všech úkonech i v rozsahu práv a povinností podle občanského soudního řádu, pak **ani případné ukončení výkonu její funkce členky představenstva nevede bez dalšího k zániku této plné moci**, kterou udělila v době, kdy byla oprávněna jednat jménem dovolatelky.*

- 29 Cdo 136/2012, 29 Cdo 4751/2010, 29 Cdo 4525/2016

Je-li zde osoba oprávněná za společnost jednat, a sice advokát zmocněný na základě plné moci, nejsou dány důvody pro ustanovení opatrovníka společnosti podle § 29 odst. 2 o. s. ř.

Zánik procesního opatrovnictví

- 27 Cdo 616/2019

- I. *Procesní opatrovník vykonává svou funkci vždy jen po takovou dobu, po niž trvá důvod, pro který byl do funkce ustanoven. Jestliže takový důvod v průběhu řízení odpadne (např. tím, že právnická osoba si ustanovila statutární orgán), funkce opatrovníka **bez dalšího zaniká**, jeho oprávnění zastupovat účastníka tím končí a soud nadále jedná s účastníkem (právnickou osobou); účinky procesních úkonů, které do té doby opatrovník za účastníka učinil, zůstávají zachovány.*
- II. *Rozhodnutí o „zproštění“ opatrovníka funkce (jež má povahu **usnesení, kterým se upravuje vedení řízení**) není třeba vždy vydávat, ukončení funkce je však třeba opatrovníku oznámit.*

Návrh na odvolání procesního opatrovníka

- 27 Cdo 616/2019

- III. *Právnícká osoba, jíž byl ustanoven procesní opatrovník, může v řízení (výjimečně) jednat i prostřednictvím jiných osob; tím není dotčen zákaz současného jednání více osob za právnickou osobu (§ 21 odst. 5 o. s. ř.).*
- IV. *Podá-li jiná (od opatrovníka odlišná) osoba, jež o sobě tvrdí, že je (taktéž) oprávněna jednat za opatrovanou právnickou osobu, jejím jménem návrh na zproštění opatrovníka funkce, může soud takovému návrhu vyhovět jen, zkoumali, zda je ona osoba za právnickou osobu skutečně ve smyslu § 21 o. s. ř. oprávněna jednat, a dospěl-li k závěru, že je k jednání za právnickou osobu oprávněna.*

Střet zájmů (sporná řízení)

- 2 Cdon 680/97 (R 37/2000)
  - I. Fyzická osoba, která je členem statutárního orgánu právnické osoby, nemá právo jednat jménem této právnické osoby ve sporu, který s ní vede.*
  - II. Nemá-li právnická osoba obsazen statutární orgán oprávněný jejím jménem jednat, soud jí může ustanovit opatrovníka pro řízení.*
- aktuálně 27 Cdo 3597/2018

Střet zájmů (nesporná řízení)

- 27 Cdo 2286/2021 (R 1/2023)

- I. *Otázku, zda mezi účastníky v řízeních, která nemají **spornou povahu**, dochází ke střetu zájmů (§ 21 odst. 4, resp. § 32 odst. 2 o. s. ř.), je nutné řešit s odkazem na **povahu (hmotně)právního vztahu**, který má být v řízení vypořádán.*
- II. *Ke střetu zájmů (§ 21 odst. 4, resp. § 32 odst. 2 o. s. ř.) dochází v řízení o vyloučení člena statutárního orgánu z výkonu funkce pouze ve vztahu mezi osobou, která má být vyloučena z výkonu funkce člena statutárního orgánu, a obchodní korporací, které se týká (tvrzený) důvod, pro nějž má být dotčená osoba vyloučena.*

Diskvalifikace

- 27 Cdo 1831/2021

- I. *[53] V poměrech projednávané věci se (navrhovatelem tvrzené) důvody, pro něž má být vylučovaný člen vyloučen z výkonu funkce člena statutárního orgánu, týkají pouze první společnosti. Proto neměl být druhé a čtvrté společnosti ustanoven procesní opatrovník (bez dalšího) jen s tím, že tyto společnosti jsou (stejně jako vylučovaný člen) účastníky řízení – tedy aniž by došlo k přezkumu toho, zda (konkrétní) skutečnosti, které ve vztahu k nim za řízení vyšly najevo, odůvodňují závěr o střetu jejich zájmů se zájmy vylučovaného člena (§ 21 odst. 4 o. s. ř.).*

Diskvalifikace

- 27 Cdo 1604/2023

- I. [6] *V posuzovaném případě lze konstatovat, že odvolací soud vyhodnotil existenci střetu zájmů podle § 21 odst. 4 o. s. ř. v intencích shora citované judikatury, když správně uzavřel, že v případě, kdy „jediným jednatelem společnosti je V. K.“ a zároveň je návrhem požadováno jeho vyloučení pro opakované a závažné porušení povinností při výkonu funkce jednatele společnosti, jsou „zájmy V. K. ... v rozporu se zájmy společnosti“. Jelikož zde není „jiné osoby způsobilé za společnost v daném řízení jednat“, ustanovil soud prvního stupně opatrovníkem společnosti advokátku v souladu s § 29 odst. 2 a 4 o. s. ř.*

Řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady

- 27 Cdo 5544/2017

- I. Spolku v řízení o přezkumu platnosti rozhodnutí o volbě člena statutárního orgánu nelze – bez dalšího – ustanovit procesního opatrovníka z důvodu, že není jasné, zda bylo platně přijato rozhodnutí o volbě člena statutárního orgánu spolku, jehož volba je v řízení přezkoumávána.*
- II. Nevyslovil-li soud (dosud) neplatnost rozhodnutí orgánu spolku, je napadené rozhodnutí platné.*

Zmocnění ke svolání valné hromady

- 27 Cdo 1020/2022

- I. *[43] Jestliže se přitom jedná o zmocnění akcionáře ke svolání valné hromady, na níž mají být odvoláni stávající a zvoleni noví členové představenstva, jsou (musejí být) z jednání za společnost v tomto soudním řízení (tj. v řízení o zmocnění akcionáře ke svolání této valné hromady) **vyloučeni právě nově zvolení členové představenstva**. Je tomu tak proto, že jejich zájmy jsou – s odkazem na povahu (hmotně)právního vztahu, který má být v řízení vypořádán (k tomu v obecné rovině viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 2. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2286/2021, uveřejněné pod číslem 1/2023 Sb. rozh. obč.) – v rozporu se zájmy společnosti (§ 21 odst. 4 o. s. ř.).*
- II. *[44] Pokud by v řízení o zmocnění akcionáře ke svolání valné hromady, na níž mají být (anebo již byli) odvoláni stávající a zvoleni noví členové představenstva, jednali za společnost nově zvolení členové představenstva, šlo by o případ, kdy účastník řízení neměl procesní způsobilost nebo nemohl před soudem vystupovat (§ 29 odst. 2) a nebyl řádně zastoupen [§ 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř.]. Při striktním lpění na tom, že je usnesení valné hromady svolané s odkazem na nepravomocné zmocnění akcionáře, kterým byli odvoláni stávající (dřívější) členové představenstva platné, dokud není pravomocným rozhodnutím soudu vyslovena jeho neplatnost, by tuto zmatečnostní vadu ovšem neměl kdo uplatnit.*

Děkuji za pozornost